

Άρθρο των Ε. Φωτίου, Χ. Αραμπαντζή και Δρ. Β. Ζεϊμπέκη

Η κ. Ε. Φωτίου είναι τελειόφοιτη του Τμήματος Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Η κ. Χ. Αραμπαντζή είναι Μηχανικός Περιβάλλοντος και Υπ. Διδάκτωρ στο Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

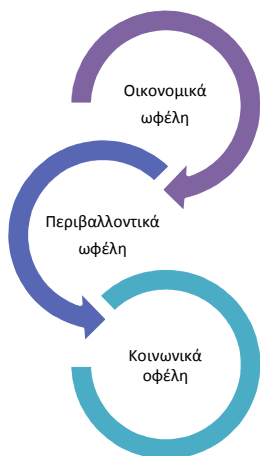
Ο Δρ. Β. Ζεϊμπέκης είναι Υποδιευθυντής στο Εργαστήριο Συστημάτων Σχεδιασμού, Παραγωγής & Λειτουργιών στο Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρίας Logistics (EEL).

Αστικά Κέντρα Ενοποίησης Εμπορευμάτων

Μια νέα προσέγγιση αστικών εμπορευματικών μεταφορών με οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη

Είναι κοινώς αποδεκτή η αντίληψη ότι η διανομή εμπορευμάτων είναι μια ιδιαίτερα κοστοβόρα διαδικασία για τις επιχειρήσεις λειτουργώντας αρνητικά στο αστικό περιβάλλον συνεισφέροντας σημαντικά στην κυκλοφοριακή συμφόρηση, στην εκπομπή αέριων ρύπων αλλά και στην ηχορύπανση.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για αλλαγή, μια νέα προσέγγιση σε θέματα βελτίωσης των αστικών διανομών αποτελούν τα Αστικά Κέντρα Ενοποίησης Εμπορευμάτων (ΑΚΕΕ). Ένα ΑΚΕΕ, γνωστό και ως Urban Consolidation Center (UCC), παρέχει υπηρεσίες logistics, παραβλέποντας την διαδικασία της αποθήκευσης, μία από τις πιο κοστοβόρες διαδικασίες, κάνοντας χρήση διαδικασιών cross-docking¹. Το κέντρο δέχεται στις εγκαταστάσεις του τα εμπορεύματα και εφόσον ενοποιηθούν σε νέες παραγγελίες, αποστέλλονται στους πελάτες με τη χρήση κοινών φορτηγών (συμφορτώσεις). Με αυτό τον τρόπο μειώνεται ο αριθμός των οχημάτων αλλά και τα διανυόμενα χιλιόμετρα που οφείλονται στις αστικές διανομές εμπορευμάτων. Τα οφέλη που προκύπτουν από τη λειτουργία ενός τέτοιου κέντρου είναι οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής φύσεως μερικά εκ των οποίων είναι τα εξής:

- ✓ η μείωση του κόστους μεταφοράς,
- ✓ η βέλτιστη αξιοποίηση της πληρότητας των οχημάτων,
- ✓ η βέλτιστη δρομολόγηση των οχημάτων,
- ✓ η βέλτιστη εξυπηρέτηση των πελατών,
- ✓ η μείωση των αέριων εκπομπών και η βελτίωση του ατμοσφαιρικού αέρα,
- ✓ η μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης,
- ✓ η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

¹ Σημείο συντονισμού και προσωρινής εναπόθεσης των εμπορευμάτων (<48 ώρες)

Stalk, G., Evans, P. and Shulman, L. (1992), Competing on capabilities: The new rules of corporate strategy, Harvard Business Review

Αστικά Κέντρα Ενοποίησης Εμπορευμάτων στην Ευρώπη

Στο Bristol του Ηνωμένου Βασιλείου, δημιουργήθηκε το 2004, ένα κέντρο ενοποίησης, γνωστό ως Broadmead, για την εξυπηρέτηση ενός ολόκληρου εμπορικού συγκροτήματος. Ο κύριος λόγος δημιουργίας, ήταν η ανάγκη για μείωση του αριθμού των οχημάτων στο

κέντρο της πόλης. Ο στόχος επιτεύχθηκε, ενώ ταυτόχρονα οι παραγγελίες παραδίδονταν έγκαιρα και οι πελάτες δηλώνουν ευχαριστημένοι. Στα οφέλη της λειτουργίας του συγκαταλέγεται και η μείωση των απορριμμάτων καθώς το ΑΚΕΕ είναι υπεύθυνο για την περισυλλογή και την ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας. Παρά τα οφέλη βέβαια που προκύπτουν από την λειτουργία του κέντρου, δεν θα μπορούσε να επιβιώσει, δίχως την κρατική οικονομική υποστήριξη που του παρέχεται.

Το 2008 δημιουργήθηκε το Binnenstadservice, 1,5 χλμ από την πόλη Nijmegen της Ολλανδίας, με στόχο την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης του κέντρου της πόλης. Αρχικά έλαβε κρατική χρηματοδότηση και προμήθευε 100 εμπορικά καταστήματα².

Οι πολίτες δηλώνουν ευχαριστημένοι από την λειτουργία του ΑΚΕΕ λόγω της βελτίωσης της κυκλοφοριακής συμφόρησης, της ποιότητας της ατμόσφαιρας αλλά και τις νέες θέσεις εργασίας που προσέφερε το κέντρο. Οι πελάτες, και αυτοί με τη σειρά τους, δηλώνουν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, που προσφέρει το κέντρο. Ως βασικό μειονέκτημα του κέντρου αναφέρεται η λανθασμένη τοποθεσία εγκατάστασης και η κακή σύνδεση με τους δρόμους της πόλης που δυσκόλεψε τις καθημερινές παραδόσεις³.

Το ΑΚΕΕ στην πόλη Kassel της Γερμανίας, λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο από τον σύνηθες. Οι παραγγελίες γίνονται με βάση τις ανάγκες των πελατών και όχι των προμηθευτών⁴. Το κύριο όφελος της λειτουργίας του κέντρου είναι η βελτίωση της εικόνας των προμηθευτών λόγω της συνέπειας στο χρόνο παράδοσης των εμπορευμάτων στους πελάτες μέσω της χρήσης πληροφοριακών συστημάτων (βέλτιστη δρομολόγηση οχημάτων). Στα οφέλη βέβαια συγκαταλέγεται και η μείωση του κόστους μεταφοράς, των αέριων εκπομπών και της ηχορύπανσης⁵.

² Van Rooijen, T., & Quak, H. (2010). Local impacts of a new urban consolidation centre – the case of Binnenstadservice.nl. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, pp. 5967–5979

³ Browne, M., & Holguín-Veras, J. (2014, May 6). Urban Consolidation Centers: The UK Experience. The Fifth of its Peer-to-Peer Exchange Program Webinar Series- CoE-SUFS

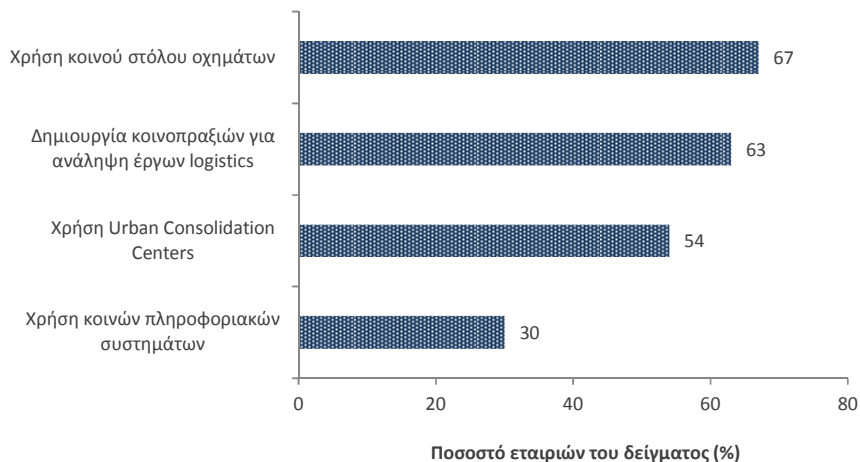
⁴ Ambrosini, C., & Routhier, J. L. (2004). *Objectives, Methods and Results of Surveys Carried*. France, Vol. 24, pp 57-77

⁵ Browne, M., Sweet, M., Woodburn, A., & Allen, J. (2005). *Urban Freight Consolidation Centres- Final Report*. University of Westminster

Προκλήσεις για λειτουργία ΑΚΕΕ στην Ελλάδα

Για τη λειτουργία ενός ΑΚΕΕ, είναι πολύ σημαντικό να υπάρξουν συνέργειες μεταξύ εταιριών που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον να διανείμουν εμπορεύματα σε σημεία κοινού ενδιαφέροντος σε μία πόλη (π.χ. για την περίπτωση της Ελλάδας έμφαση θα δίνονταν στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη).

Με βάση τα αποτελέσματα της 3^{ης} Πανελλήνιας Έρευνας για τον κλάδο των logistics η οποία εκπονήθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Logistics και το Εργαστήριο Συστημάτων Σχεδιασμού Παραγωγής και Λειτουργιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, μόνο ένα 51% των εταιριών που συμμετείχαν στην έρευνα ενδιαφέρονται να προχωρήσουν σε συνέργειες και στη δημιουργία logistics clusters. Παρατηρούμε λοιπόν ότι ακόμα και σήμερα οι ελληνικές εταιρίες δεν έχουν υιοθετήσει την προαπαιτούμενη κουλτούρα της συνεργασίας. Σε κάθε περίπτωση, ένας σημαντικό λόγος (για όσες εταιρίες είναι θετικές στη συμμετοχή σε ένα cluster), αποτελεί και η χρήση Urban Consolidation Centers (Σχήμα 1).

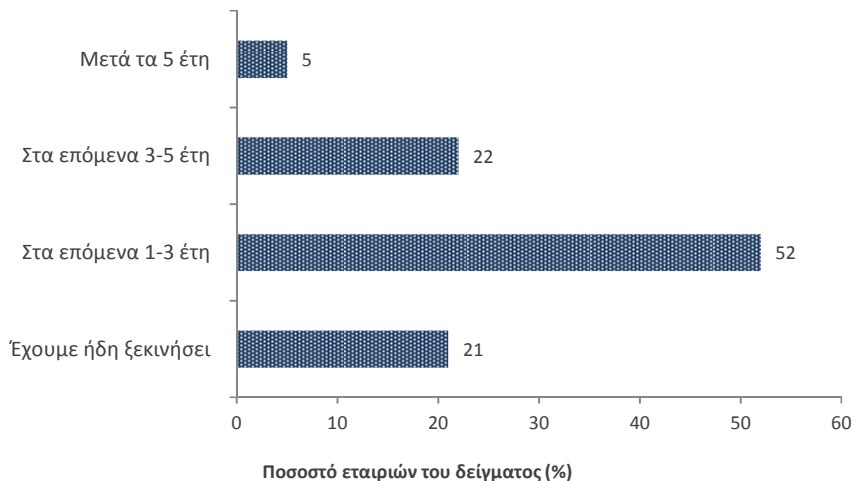
Σχήμα 1. Λόγοι συμμετοχής σε logistics clusters

Από την άλλη πλευρά οι κυριότερες δυσκολίες για την εφαρμογή συνεργειών που αναφέρουν εταιρίες θετικά προσκείμενες στη συμμετοχή τους σε logistics clusters και στη χρήση ΑΚΕΕ είναι η αδυναμία εύρεσης συνεργατών (60%) και η πολυπλοκότητα (59%) κυρίως σε θέματα οργανωτικής, διοικητικής αλλά και νομικής υφής. Επιπλέον, 30% των εταιριών δηλώνουν επιφυλακτικές ως προς τη διαρροή εμπιστευτικών πληροφοριών σε ανταγωνιστές, ενώ το 19% θεωρεί ότι τα οφέλη δεν είναι ακόμη απτά (Σχήμα 2).

Σχήμα 2. Κυριότερες δυσκολίες για την εφαρμογή συνεργειών & συμμετοχής σε ΑΚΕΕ

Τέλος, ως χρονικός ορίζοντας για τη συστηματική υλοποίηση συνεργειών αναφέρεται από το 52% των απαντήσεων, τα 1-3 έτη. Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι ποσοστό της τάξης του 21% δηλώνει ότι ήδη συμμετέχουν σε συνεργατικές πρωτοβουλίες (π.χ. back hauling, χρήση κοινού στόλου διανομής, κλπ.) (Σχήμα 3). Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαφαίνεται ότι οι περισσότερες εταιρίες αντιλαμβάνονται τις θετικές προοπτικές των συνεργασιών και είναι διατεθειμένες να επενδύουν σε κοινές προσπάθειες.

Σχήμα 3. Χρονικός ορίζοντας για την υλοποίηση συνεργειών